

Львівський національний університет ім. Івана Франка
Факультет філологічний
Кафедра українського прикладного мовознавства

“Затверджую”

Декан
філологічного факультету
проф. Пилипчук С.М.

«30» червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання української мови

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> 014 – середня освіта/ педагогіка
спеціалізація	035.01 українська мова та література 014.01 середня освіта <u>035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно)</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u>

Робоча програма з курсу «*Методика викладання української мови*» для студентів 4 курсу за спеціальністю 035 Філологія; спеціалізацією 035.01 Українська мова та література, 014.01 середня освіта 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно)
“30” червня 2020 року

Розробники: професор, доктор філологічних наук **Кочан І.М.**

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри українського прикладного мовознавства.

Протокол № 9 від “30” червня 2020 р.

Завідувач кафедри

“30” червня 2020 року

(підпис)

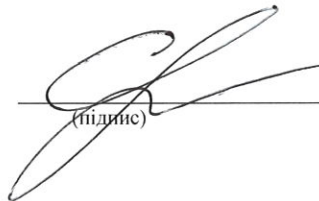
(проф. Кочан І.М.)

(прізвище та ініціали)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від “30” червня 2020 року № 10

“30” червня 2020 року

Голова

(підпис)

(проф. Пилипчук С.М.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань _60203 філологія____ (шифр і назва)	За вибором	
	Напрямок підготовки 6.020303 (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		7-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень:	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	год.
		Самостійна робота	
		70 год.	Год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік			

Мета :

ознайомити студентів з основними поняттями методики: принципами, методами викладання, типами уроків, формами роботи з усіх видів мовленнєвої діяльності .

Завдання :

навчити студентів працювати з фаховою методичною літературою, дати їм поняття сучасного уроку з української мови, допомогти опанувати ази методики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

що таке методика, на яких принципах побудоване викладання української мови в середній школі

вміти:

розрізняти загальнодидактичні і специфічно-методичні принципи навчання української мови, традиційні і нетрадиційні методи і прийоми викладання рідної мови, реалізувати їх, складаючи конспекти чи проводячи уроки під час педпрактики; ідентифікувати різні типи уроків, знати їх структуру, вміти обирати відповідний тип до певної теми. Грамотно спостерігати й аналізувати урок; розвивати на уроках мови різні види мовленнєвої діяльності: читання, писання, говоріння, слухання учнів різних вікових груп, складати план роботи мовного гуртка, знати систематичні й епізодичні форми позакласної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Загальні питання методики.

Тема 1. Методика як наукова і навчальна дисципліна. Зв'язок методики з іншими навчальними предметами. Джерела методики. Основні навчальні документи.

Тема 2. Загальнодидактичні і специфічні принципи викладання української мови. Класифікація методів навчання за різними критеріями: способом взаємодії вчителя й учнів, способом проведення уроку, навчальною метою тощо.

Тема 3. Традиційні і нетрадиційні методи навчання.

Тема 4. Навчальні програми і шкільний підручник.

Змістовий модуль 2. Урок української мови.

Тема 5. Дидактичні вимоги до вибору методів і прийомів навчання для реалізації освітньо-виховних завдань уроку. Проблемне навчання.

Програмування. Алгоритмізація та комп'ютеризація навчального процесу.

Тема 6. Методи, прийоми і засоби навчання української мови

Поняття методу як складника педагогічного процесу. Класифікація методів за різними критеріями. Функції методів навчання. а) традиційні методи навчання та їх характеристика;

б) нетрадиційні методи навчання та їх характеристика

Прийом як елемент методу, засіб його реалізації. Класифікація прийомів (прийоми мислительного спрямування і специфічні). Засоби навчання мови (дидактичний матеріал, наочність, технічні засоби):

а) вимоги до дидактичного матеріалу, його функції;

б) завдання дидактичного матеріалу, вимоги до нього;

в) види наочності.

Тема 4. Уроки розвитку зв'язного мовлення .	4	2	2									
Тема 5. Вивчення орфографії і пунктуації в середній школі.	4	2	2									
Усього	20	10	10			70						70

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська мова як навчальний предмет у школі. Програми з української мови в середній школі.	2
2	Сучасні шкільні підручники з мови. Їх аналіз.	2
3.	Планування навчального матеріалу. Навчання мови на комп'ютері. Комп'ютерні навчальні програми.	2
4.	Урок української мови. Перегляд відеоуроку, його аналіз.	2
5	Робота над складанням конспекту уроку.	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні лінії програми: мовна, мовленнєва, культурологічна, стратегічна (діяльнісна)..	4
2	Вимоги до шкільного підручника.	4
3	Тематичне планування уроків мови на чверть (півріччям).	4
4	Нові освітні технології на уроках мови.	4
5	Традиційні і нетрадиційні уроки української мови.	4
6	Інтегровані уроки	4
7	Інтерактивні методика на уроках мови. Нові освітні технології.	4
8	Види і способи перевірки знань на уроках мови	4
9	Виховання на уроках мови.	4
10	Тематичні уроки.	4
11	Рецензія на переглянутий урок.	4
12	Рецензія на 1 розділ підручника з мови.	4
13	Написати конспект уроку на запропоновану тему	4
14	Написання плану роботи гуртка	4
15	Планування факультативних занять.	4
16	Підготувати сценарій вечора (ранку) рідної мови .	8
	Усього	70

9. Індивідуальні завдання

1. Знайти й описати 2 портрети методистів з української мови:
а) методиста минулого; б) методиста сучасного.
2. Написати календарно-тематичне планування уроків української мови на один місяць (клас за вибором).
3. Написати рецензію на 1 параграф підручника з української мови (клас за вибором).
4. Написати конспект уроку.
5. Проаналізувати конспект уроку свого товариша.

10. Методи навчання

Індуктивно-дедуктивний, проблемний, робота з науково-методичною літературою, конспектування, опрацювання, критичне осмислення.

11. Методи контролю

поточний контроль, тематичний контроль, тестові завдання, реферати індивідуальні завдання

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий модуль	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Самосійна та індивідуальна робота		
T1 –T2	T3-T5			
10	15	25	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Кочан І.М., Захлюпана Н.М. Словник з методики викладання української мови в середній школі.- Львів,

Кочан І.М., Захлюпана Н.М. Українські лінгводидакти крізь призму часу.- Львів:Паіс, 2009.-168 с.

Кочан І.М., Захлюпана Н.М. Українська лінгводидактика в іменах. –Львів, 2011. – 236 с

14. Рекомендована література підручники

2. О.Глазова Ю. Кузнецов, Рідна мова. 5 клас.- К.,2009
3. О.Глазова Ю. Кузнецов, Рідна мова.- 6 клас.-К., 2009.
4. О.Глазова Ю. Кузнецов, Рідна мова.- 7 клас.-К., 2009
5. О.Глазова Ю. Кузнецов, Рідна мова.- 8 клас.-К., 2009;
6. Н.В. Бондаренко, А.В. Ярмолюк. Українська мова: підр. для 5 кл.загальноосвітніх шкіл з навчанням російською і польською мовами.- К.: Освіта, 2005.
7. Н.В. Бондаренко, А.В. Ярмолюк. Українська мова: підр. для 6 кл.загальноосвітніх шкіл з навчанням російською і польською мовами.- К.: Освіта, 2005.
8. М.І. Пентиліук, І.В. Гайденко, А.І. Ляшкович, С.О. Омельчук. Рідна мова.:підр. для 8 класу загальноосвітніх шкіл- К., 2006.
9. М.І. Пентиліук, І.В. Гайденко, А.І. Ляшкович, С.О. Омельчук. Рідна мова.:підр. для 6 класу загальноосвітніх шкіл- К., 2006.

базова

1. *Алексюк А.М.* Загальні методи навчання в школі.- К., 1981.
2. *Алексюк А.М.* Методи навчання і методи уміння.- К., 1980.
3. *Біляєв О. М.* Сучасний урок української мови в школі.- К., 1981.
4. *Біляєв О. М.*Лінгводидактика рідної мови: Навч.-метод. посібник.- К., 2005.
5. *Грибан Г.В.* Методика навчання української мови: запитання-відповіді / *Грибан Г.В., Кучерук О.А., Шевцова Л.С.* – Житомир, 2010.
6. *Дмитровський О.М.* Методика викладання української мови в середній школі.. - К., 1968.
7. *Єрмоленко С.Я., Мацько Л.І.* Навчально-виховна концепція вивчення української (державної) мови. // *Дивослово.-1994.- № 7.*
8. *Кочан І.М., Захлюпана Н.І.* Словник довідник з методики викладання української мови. – Львів, 2006.
9. *Мельничайко В.Я., Пентиліук М.І., Рожило Л.П.* Удосконалення змісту і методів навчання української мови.- К., 1982.
10. *Методика* викладання української мови в середній школі / За ред. С.Х. Чавдарова і В.А. Масальського.- К., 1962.
11. *Методика* навчання рідної мови в середніх навчальних закладах: Підручник для студентів-філологів / За ред. М.І. Пентиліук.-К.:Ленвіт, 2000.
12. *Олійник І.С., Білоусенко П.І., Каневська Н.Г., Явір В.В.* Методика викладання української мови: практичні і лабораторні заняття.- К., 1991.

13. *Олійник І.С., Іваненко В.К., Рожило Л.П., Скорик О.С.* Методика викладання української мови в школі.- К., 1989.
14. Педагогічна практика / За ред. А.Г. Бондаренка.- К., 1972.
15. *Пентилюк М.І.* Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навч. посіб. / Пентилюк М.І., Окуневич Т.Г. – К., 2006.
16. *Пентилюк М.І., Окуневич Т.Г.* Сучасний урок української мови.-Харків: основа, 2007.
17. *Плиско К.* Принципи, методи і форми навчання української мови: навч. пос. – Х.-Х., 1995.
17. *Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: Посібник для студентів педагогічних університетів та інститутів.* - К., 2003.
18. *Програми для середньої школи. Рідна мова.5-11кл.*- К., 2010.

д о д а т к о в а

1. *Біляєв О.* Про вивчення фонетики у школі // Укр. мова і л-ра в школі. - 2004.- № 7-8.- С. 2-4.
2. *Васьков Ю.В.* Сучасні освітні інноваційні концепції // Педагогічні теорії, технології, досвід.- Харків, 2000.
3. *Ващенко Г.* Загальні методи навчання .- К., 1997.
4. *Дзюба І.* Які інновації потрібні науці та нації // Урок української.- 2000.- № 2.
5. *Лукич С.П.* Бесіда на уроках мови.- К., 1990.
6. *Мельничайко В.Я.* Творчі роботи на уроках української мови.- К., 1984.
7. *Онищук В.О.* Типи, структура і методика уроку в школі. - К., 1976.
8. *Пентилюк М., Нікітіна А., горошкіна О.* Концепція когнітивної методики навчання української мови // Дивослово.- 2004.- № 8.
9. *Пентилюк М.І.* Особливості технології уроку мови // Дивослово.-1998.- № 4.
10. *Передерій Г.Р.* Позакласна робота з української мови.- К., 1980.
11. *Піскорська Л.* Використання тестових завдань як одна із форм роботи з розвитку логічного мислення школярів // УМЛШ.- 2001. - № 2.
12. *Пометун О.І.* Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання.- К., 2003.
13. *Стельмахович М.Г.* Актуальні проблеми компютеризації у методиці викладання мови // Укр. мова і л-ра в школі.-1987.-№ 11.
14. *Ужченко В.Д.* Вивчення фразеології в середній школі.- К., 1970.
15. *Український педагогічний словник / За ред. С.. Гончаренка.*- К., 1997.

15. Інформаційні ресурси

1. https://uk.wikipedia.org/wiki/Методика_мови
2. <https://philology.lnu.edu.ua/course/metodyka-vykladannya-ukrajinskoji-movy-ukrajinisty-2-potik>
3. <https://studfile.net/preview/5462204/https://studfile.net/preview/5462204/>
4. <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/0564/396/85>.
5. https://library.udpu.edu.ua/library_files/423649.pdf
6. <https://subject.com.ua/ukrmova/method/index.html>
7. <http://dano.dp.ua/attachments/article/551>